

Mariusz Marcin Pulit
Redaktor Naczelny - Likwidator Spółki Radio Kraków

Szanowny Panie Redaktorze Naczelny,

zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, do zadań radiofonii i telewizji należą: dostarczanie informacji; udostępnianie dóbr kultury i sztuki; ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki; upowszechnianie edukacji obywatelskiej; dostarczanie rozrywki; popieranie krajowej twórczości audiowizualnej. Na pracujących w mediach dziennikarzy nałożone są szczególne obowiązki wynikające ze społecznej doniosłości ich zawodu. To służba społeczeństwu i państwu, postępowanie zgodnie z etyką zawodową oraz zachowanie szczególnej staranności i rzetelności w pracy dziennikarskiej.

Oświadczenie dotyczące nowego modelu funkcjonowania kanału tematycznego OFF Radio Kraków, który od teraz niemal w całości będzie tworzony przez narzędzia sztucznej inteligencji (AI), rodzi wiele pytań i wątpliwości.

W przekonaniu moim, a przede wszystkim środowiska zawodowych dziennikarzy i dziennikarek, to bardzo niebezpieczny precedens. Rodzi on pytania o odpowiedzialność za treści tworzone przez publiczną rozgłośnię oraz etykę i misję mediów publicznych, której publiczne media powinny bezwzględnie przestrzegać.

Co więcej warto podkreślić, że modele językowe AI w obecnej formie nie generują autorskich treści, ale opierają się na treściach generycznych. Polskojęzyczna AI jest pod tym kątem szczególnie wtórna, a jej możliwości twórcze pozostawiają wiele do życzenia. Wreszcie pamiętajmy, że modele językowe opierają się m.in. na rachunku prawdopodobieństwa co do użycia danych sformułowań, kolokacji czy wyciąganych wniosków. Służą więc raczej utrzymaniu *status quo*, niż pogłębionej obserwacji oraz krytycznemu myśleniu, które stanowią esencję pracy dziennikarskiej.

Wreszcie kwestia kluczowa: nie możemy dopuścić do tego, aby nasze sposoby myślenia, rozumienia i interpretacji świata były wyznaczane przez algorytmy. Proces ten ma już miejsce w obrębie mediów społecznościowych, co w praktyce prowadzi do powstawania baniek informacyjnych, a tym samym coraz większych podziałów społecznych. Ich druzgocący wpływ na naszą demokrację możemy zaobserwować na co dzień. Zwolnienie i zastąpienie dziennikarzy pracą AI w tej perspektywie jest nie tylko głęboko nieetyczne, ale i szkodliwe, biorąc pod uwagę konstytucyjną misję mediów publicznych.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę o odpowiedź na pytania:

1. Z jakich modeli sztucznej inteligencji, na jakich licencjach i z jakich programów korzysta redakcja OFF Radio Kraków? Proszę o przedstawienie szczegółów dot. wykorzystanych technologii, jak i kosztów, które w ramach eksperymentu ponosi Radio Kraków.
2. Jakich narzędzi i na jakiej licencji użyli do wygenerowania obrazów na stronie: <https://www.radiokrakow.pl/aktualnosci/off-radio-krakow-pierwsze-radio-niemal-w-calosci-tworzony-przez-sztuczna-inteligencje/>
3. Czy w projektowaniu „postaci” generowanych przez AI korzystano z usług firmy zewnętrznej? Jeśli tak, to proszę o podanie szczegółów dotyczących umów czy kosztów tej usługi.
4. Czy analizowano pod kątem zasadności i legalności przekazywanie publicznych środków na komercyjne modele AI i czy dokonano weryfikacji jak trenowane są wykorzystane modele AI? W jaki sposób wykorzystane modele AI uzyskują dostęp do materiałów takich jak recenzje, analizy czy interpretacje utworów? Czy przestrzegane są prawa do cytowania i korzystania z treści innych autorów?
5. Jakie kroki podjęto, aby upewnić się, że wykorzystywane modele AI nie naruszają kodeksu etyki dziennikarskiej?
6. Czy stosowany model AI podlega monitorowaniu pod kątem potencjalnych dyskryminacyjnych algorytmów lub nieuczciwych praktyk? Jakie działania są podejmowane, aby uniknąć ryzyka dezinformacji generowanej przez AI?
7. Jak wygląda proces weryfikacji treści generowanych przez sztuczną inteligencję?
8. W jakim trybie nastąpiło rozwiązanie umów z dziennikarzami OFF Radio Kraków i na podstawie jakich umów wcześniej wykonywali swoją pracę? Proszę o przedstawienie liczby rozwiązanych umów o współpracę i innych umów, które były stosowane, także ze wskazaniem ich liczby oraz trybu rozwiązania.

Proszę o przesłanie odpowiedzi na powyższe pytania na adres mailowy: daria.gosek-popiolek@sejm.pl

Z wyrazami szacunku

**Posłanka na Sejm
Rzeczypospolitej Polskiej**

/-/

Daria Gosek-Popiołek